

ефективно позиціонуватися у конкурентному середовищі та пропонувати клієнтам інноваційні банківські продукти і послуги. Важливим фактором формування змісту та характеру інноваційно-інвестиційної стратегії стає концепція соціальної відповідальності, що значно розширює цілі та напрямки діяльності банків.

Список інформаційних джерел

1. Вовчак О. Д., Руцишин Н. М. Інвестиційний менеджмент. підручник. Львів: Видавництво ЛТЕУ, 2016. 464с.
2. Андрос С. В. Принципи формування стратегії кредитно-інвестиційної діяльності комерційних банків URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/2960/1/22.pdf>. (дата звернення 10.03.2020 р.).
3. Єгоричева С. Б. Інноваційні стратегії банків: сутність та класифікація. *Банківська справа*. 2009. № 6 URL: <http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/1029/1/Єгоричева%20С.Б.%2063%20-%2072%20pdf.pdf>. (дата звернення 10.03.2020 р.).
4. Іващук Н. Л. Інноваційні стратегії у банківській діяльності URL: http://www.rusnauka.com/2._SND_2007/Economics/19358.doc.htm. (дата звернення 09.03.2020 р.).

УДК 657.15:658.15

О.В. Топоркова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УПРАВЛІНСЬКІЙ ОБЛІКОВІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ

Світовий досвід і теорія проектування систем управління, в т.ч. і системи фінансової безпеки суб'єктів господарювання, базується на таких основних положеннях: комплектність; надійність; послідовність; розумна достатність; безперервність.

Фінансова складова є вирішальною функціональною складовою обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства (ОАЗЕБП), яка потребує постійного моніторингу в управлінській обліковій інформаційній системі (УОІС).

В процесі оцінювання поточного рівня забезпечення фінансової складової підлягають аналізу:

1) фінансова звітність та результати роботи підприємства – платоспроможність, фінансова незалежність, структура та використання капіталу та прибутку;

2) конкурентний статус підприємства на ринку – частка ринку, якою володіє підприємство, рівень застосовуваних технологій та менеджменту;

3) стан ринку цінних паперів підприємства – оператори та інвестори цінних паперів, курс акцій і лістинг та інші доступні показники.

З системи показників, що характеризують стан фінансової діяльності підприємства обирають такі, що відповідають наступним вимогам:

- бути простими в обчисленні й розумінні. Відповідно до цього значення показників через спеціально побудовані математичні формули мають змінюватися від 0 (відсутність фінансової безпеки) до 1 (найвищий рівень фінансової безпеки);

- базуватися на чинній бухгалтерській та статистичній звітності, оперативному обліку (внутрішньо системному, внутрішньо корпоративному);

- бути оперативними для відповідного реагування на стан фінансової безпеки;

- характеризувати якісний та кількісний стан фінансової безпеки у статиці і динаміці;

- повно і комплексно охоплювати всі сторони фінансової діяльності підприємства, адекватно відображати фінансову діяльність підприємства в комплексі;

- характеризувати достатню глибину ретроспективи стану фінансової безпеки на основі постійного моніторингу;

- бути такими, що застосовуються в плануванні, обліку і аналізі фінансової діяльності підприємства.

Оцінка фінансової безпеки суб'єкта господарювання передбачає визначення рівня платоспроможності підприємства, оптимальної структури й ефективності використання його капіталу, а також установлення рівня ряду інших показників, що відображають різні аспекти його фінансово-господарської діяльності.

Для оцінки рівня фінансової безпеки в УОІС пропонуємо використовувати метод, суть якого полягає в оцінці фінансової безпеки підприємства на підставі показників, що характеризують стан стратегічного управління, економічний моніторинг, фінансові складові, виробничий цикл та ділову репутацію підприємства за

визначенням рівня платоспроможності підприємства, оптимальної структури й ефективності використання його капіталу.

Оцінку рівня фінансової безпеки підприємства необхідно проводити за рядом ключових аналітичних показників у розрізі: негативна оцінка фінансової безпеки, нейтральна оцінка фінансової безпеки та позитивна оцінка фінансової безпеки.

При цьому необхідно зауважити, що критична величина фінансових показників безпеки не завжди означає ситуацію повного краху діяльності підприємства в цілому або окремих його підрозділів. Вона, перш за все, свідчить про необхідність оперативного втручання органів стратегічного управління підприємства з метою усунення загроз фінансовій безпеці.

З метою підвищення рівня фінансової безпеки актуальним є організація управлінських робіт щодо отримання позитивної оцінки її показників у площинах стратегічного управління, економічного моніторингу, фінансових складових, виробничого циклу та ділової репутації. Для цього перш за все важливо підвищити рівень фінансової автономії та забезпечити зростання коефіцієнта маневрування власного капіталу.

Також необхідно звернути увагу на показники площини виробництва та ділової активності, а саме коефіцієнт зносу основних фондів та індекс обсягів реалізованої продукції, а також індекс цін, що є взаємозалежними, адже відсутність сучасної виробничої бази не дозволяє підприємству нарощувати випуск продукції та її реалізацію через погіршення конкурентних позицій, а отже, зміцнювати рівень своєї фінансової безпеки.

При прийнятті стратегічних управлінських рішень слід приділити особливу увагу кінцевим результатам діяльності, а саме прибутку, який в динаміці не має позитивної стійкої тенденції. А для цього необхідно провести ряд заходів щодо зміцнення фінансового стану та підвищення ефективності діяльності підприємства.

Для аналізу поведінки системи фінансової безпеки підприємства та вивчення кількісного впливу факторів на стан фінансової безпеки доцільно застосовувати метод кластерного аналізу підприємства.

Необхідність постійного врахування факторів ризику та невизначеності зовнішнього середовища за умов неповноти та недостовірності економічної інформації, аналітико-прогностичного обґрунтування управлінських рішень вимагає застосування принципу безперервного управління.

Своєчасне прийняття стратегічних заходів в УОІС сприятиме поліпшенню фінансового стану підприємств, покращенню основних

показників його діяльності, що призведе до підвищення рівня обліково-аналітичного забезпечення фінансової безпеки підприємств.

Підприємства повинні визначати цілі управління системою фінансової безпеки в УОІС за наступними параметрами:

- забезпечення технологічної незалежності та досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу;
- оптимальної та ефективної організаційної структури управління;
- високого рівня кваліфікації персоналу та його інтелектуального потенціалу;
- мінімізація руйнівного впливу результатів виробничо-господарської діяльності на стан навколишнього середовища;
- якісної правової захищеність усіх аспектів фінансової діяльності;
- забезпечення захисту інформаційного поля, комерційної таємниці і досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів та відділів організації;
- ефективної організації безпеки персоналу, капіталу та майна, а також його комерційних інтересів.

Необхідність постійного врахування факторів ризику та невизначеності зовнішнього середовища за умов неповноти та недостовірності економічної інформації, аналітико-прогностичного обґрунтування управлінських рішень вимагає застосування принципу безперервного управління. Системний погляд на підприємство допомагає адекватно відобразити його фінансову діяльність у вигляді генерації фінансових результатів як відповіді на якість стратегічних управлінських рішень та зовнішніх ринкових сигналів.

Для отримання кінцевих результатів з певною мірою ймовірності можемо стверджувати, що все розмаїття параметрів і залежностей, що характеризують зовнішні зв'язки, внутрішню структуру системи та варіанти випадкового впливу, лежать в площині вимірювання об'єктивних умов функціонування фінансової системи підприємства.